

СИЛАБУС КУРСУ
«Психологічна допомога на різних етапах онтогенезу»
 освітнього рівня бакалавр
 для студентів спеціальності «Психологія» (ОПП «Практична психологія»)
 Педагогічного факультету

Назва курсу	Психологічна допомога на різних етапах онтогенезу
Адреса викладання курсу	м. Київ, вул. Олександра Кониського 8 / 14, 10 поверх
Контактна інформація щодо викладача	Томаржевська І.В., i.k.chanchykov@npu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щосереди з 11.00 до 13.00
Сторінка курсу	
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: «Загальна психологія з практикумом», «Психодіагностика», «Консультативна психологія», «Психологія розвитку і вікова психологія»
Мета та завдання курсу	<p>Метою вивчення дисципліни є вивчення видів психологічної допомоги особистості на різних етапах онтогенезу, концептуальних засад і методологічних принципів психологічної допомоги.</p> <p>Завдання курсу «Сімейне консультування»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наавчити здобувачів базовим технікам та стратегіям попередження можливого психологічного неблагополуччя та надання психологічної допомоги у кризових ситуаціях на різних етапах онтогенезу, ситуаціях життєвого вибору тощо; • сформувати знання феноменології та перебігу кризових та екстремальних ситуацій; • сформувати професійні вміння надання психологічної допомоги у кризових та екстремальних ситуаціях, навички роботи з людьми на різних етапах онтогенезу; • визначити методи та підходи щодо вивчення особливостей надання психологічної допомоги на різних етапах онтогенезу.
Міждисциплінарні зв'язки	Зміст курсу «Психологічна допомога на різних етапах онтогенезу» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психофізіологія та психосоматика», «Психологія розвитку і вікова психологія», «Основи психопрофілактики», «Реабілітаційна психологія», «Консультативна психологія».
Інформація про курс (про що йде мова)	Курс «Психологічна допомога на різних етапах онтогенезу» складається з трьох модулів. У змісті першого модуля «Психологічна допомога. Психологічна характеристика екстремальних та надзвичайних ситуацій» аналізуються основні теоретичні уявлення щодо надання психологічної допомоги на різних етапах онтогенезу; розкривається понятійний і термінологічний апарат дисципліни; У змісті другого модуля «Діагностика ПТСР. Робота психолога з кризами втрати» висвітлюються особливості психодіагностичної роботи

	психолога з ПТСР та кризами втрати; У змісті третього модуля « <i>Психічна травматизація зумовлена насильством і суїцидальними намірами та психологічна допомога у таких ситуаціях</i> » відпрацьовуються навички оволодіння техніками психологічної допомоги в ситуаціях, зумовлених насильством; розкривається специфіка роботи психолога з клієнтами, які мають суїцидальні наміри.
Чому це актуально, цікаво чи важливо?	Опанування курсом дає можливість оволодіти базовими вміннями та навичками, необхідними психологу в практичній ій діяльності з метою забезпечення ефективності процесу надання психологічної допомоги на різних етапах онтогенезу.
Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	Навчальна дисципліна «Психологічна допомога на різних етапах онтогенезу» є нормативною, цикл практичної підготовки
На які питання відповідь курс і його головний аргумент?	У процесі вивчення курсу майбутній фахівець навчається основним теоретичним положенням, концептуальних засад і методологічних принципів психологічної допомоги. Курс спрямований на особистісно-професійне становлення успішного фахівця та сприяє формуванню навичок та умінь надання якісної психологічної допомоги.
Очікувані результати навчання	<p>Компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). • ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. • СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики • СК12. Здатність бачити та формулювати певні проблеми; ставити попередні діагнози, уточнювати їх. Здатність передбачати результат взаємодії з клієнтом та характер зворотної реакції на свої вимоги. • СК13. Здатність розробляти тренінги, вести супервізії; створювати певні завдання розвивального характеру; психологічну експертизу. <p>Результати навчання</p> <ul style="list-style-type: none"> • ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки • ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців. • ПР21. Володіння техніками психотерапії: арт-терапією, казкотерапією, психодрамою, ігрової терапією; засобами надання психологічної допомоги: особам з особливими потребами, особам у кризових та екстремальних ситуаціях у вигляді консультування, психокорекції, психологічної підтримки • ПР24. Розрізнення категорій клієнтів, які звертаються за психологічною допомогою; орієнтуватися у різних ситуаціях міжособистісної взаємодії; на

	партнера, виявляти поважне, доброзичливе безоціночне ставлення до нього, враховуючи його стан та можливості; формулювати і структурувати психологічні дані у формі письмового протоколу.
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, інтерактивні, дискусивні. Лабораторна робота
Перелік основних практичних завдань	<p>Модуль 1. Психологічна допомога. Психологічна характеристика екстремальних та надзвичайних ситуацій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічна допомога особистості 2. Загальна характеристика розвитку психіки в онтогенезі 3. Кризи, кризові ситуації. Долання кризи та вихід із неї. Екстремальні, стресові й надзвичайні ситуації та психологічне забезпечення діяльності у них. <p>Модуль 2. Діагностика ПТСР. Робота психолога з кризами втрати</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи діагностики посттравматичного стресового розладу у дітей та дорослих. 2. Психологічна допомога особистості у кризах змін і втрати. <p>Модуль 3. Психічна травматизація зумовлена насильством і суїцидальними намірами та психологічна допомога у таких ситуаціях.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічна допомога жінками, що зазнали насилля. 2. Консультативна та терапевтична робота з дітьми, що зазнали насилля. 3. Консультування із проблем, пов'язаними з дітьми
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гоян І.М., Палій А.А. Методика діагностики психічного розвитку дітей; за ред. А.А. Палія. Івано-Франківськ, 2014. 434. 2. Гоян І.М., Палій А.А. Психодіагностичний, психокорекційний і розвивально-виховний практикум у дитячому садку: навчальний посібник. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2010. 588 с. 3. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання: монографія / В. О. Климчук ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 125 с. 4. Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Остапчук В.В. Психологічна робота з військовослужбовцями - учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник. К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 282 с. 5. Психологічні технології ефективного функціонування та розвитку особистості : монографія / [за ред. : С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова]. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 540 с. 6. Соціально-психологічні засади становлення екологічно орієнтованого способу життя особистості: монографія / За ред. Ю. М. Швалба. К. : Педагогічна думка, 2015. 216 с 7. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / [Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.] ; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2019. 220 с. 8. Титаренко Т. М. Критерії відновлення психологічного здоров'я в умовах довготривалої травматизації // Український психологічний журнал. – 2017. № 1 (3). С. 140–150. Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/707433/ 9. Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації : монографія. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 160 с.

	<p>10. Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації : монографія Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – 160 с.</p> <p>Допоміжні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ващенко І. В., Антонова О. Г. Конфлікт. Посттравматичний стрес : шляхи їх подолання : навчальний посібник. Київ : Знання, 1998. 289 с. 2. Володарська, Н. Д. (2019). Технології відновлення психологічного благополуччя у вимушених переселенців. 3. Володарська, Н. Д. (2022). Гештальт-технології у відновленні психологічного здоров'я особистості. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права, (1), 68-73. 4. Галян І. М. Психодіагностика: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2009. 464 с. 5. Гопкало, Ю. (2020). Застосування тілесно орієнтованої психотерапії як одного з методів у роботі з дітьми та сім'ями, що пережили травмуючі події. Психологія та соціальна робота, (1 (51)), 54-68. 6. Коробко С. Л., Коробко О. І. Робота психолога з молодшими школярами : методичний посібник. Київ : Літера ЛТД, 2006. 416 с. 7. Корольчук М. С., Осьодло В. І. Психодіагностика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. ; за заг.ред. М. С. Корольчука. Київ : Ельга, Ніка-центр, 2004. 400с. 8. Корольчук М.С., Крайнюк В. М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах. Київ : Ніка-Центр, 2009. 580 с. 9. Корольчук М.С., Крайнюк В. М., Кочергіна Т. І. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я. Київ : ІНКОС, 2002. 272 с. 10. Коць М. О., Демчук С. М. Особливості діагностики уваги молодших школярів з особливими освітніми потребами, які мають порушення мовлення. Сучасна наука та освіта Волині : зб. матеріалів наук.-практ. конф. , 22 листоп. 2018 р. , м. Володимир-Волинський. / упоряд., голов. ред. Б. Є. Жулковський. Луцьк : Волиньполіграф, 2018. С. 481-483. 11. Коць М. О., Куляк С. В. Професійне самовизначення та особливості професійної орієнтації дітей з вадами психофізичного розвитку. Освітні горизонти. Інформаційно-методичний вісник ; Луцьк, 2018. С. 775-780. Кузікова С. Б. Основи психокорекції : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2012. 320 с. 12. Немченко С.Г. Асертивні права особистості. Психологічна корекція девіантної поведінки старшокласників загальноосвітньої школи: Методичні рекомендації для вчителів, психологів загальноосвітніх шкіл. Запоріжжя : "Прем'єр", 2004. 86 с. 20 26. Основи наукових досліджень (https://www.docsity.com/ru/osnovi-naukovihdoslidzhen/1526576/).
<p>Політик а курсу</p>	<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із</p>

	викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.		
Політика оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою протягом семестру		
	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість робіт
	Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	3	4
	Робота на практичному (лабораторному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	4	4
	ІНДЗ (Творче завдання)	18	1
	Модульна контрольна робота	7	2
	Екзамен		40
	максимальна кількість балів 100		
	Політика виставлення балів. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час лабораторних (практичних) занять		